

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-37>

УДК 615.1:338.25:502.15

ВПЛИВ РЕГУЛЮЮЧИХ МЕХАНІЗМІВ НА ЦІНОУТВОРЕННЯ У ФАРМАЦІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ

IMPACT OF REGULATORY MECHANISMS ON PRICING IN PHARMACEUTICALS: PERSPECTIVES FOR SUSTAINABLE INDUSTRY DEVELOPMENT

Ткаченко Євгенія Василівна

кандидат фармацевтичних наук, асистент кафедри,
Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1981-5376>

Лисецький Богдан Любомирович

студент,
Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-5907-631X>

Литвин Ольга Олегівна

лікар-невропатолог вищої категорії,
Лікарня Святого Пантелеймона
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4826-7473>

Tkachenko Yevheniia

Bogomolets National Medical University

Lysetskyi Bohdan

Danylo Halytsky Lviv National Medical University

Litvin Olga

First Territorial Medical Association of Lviv, St. Panteleimon Hospital

У статті розглянуто вплив регуляторних механізмів на ціноутворення у фармацевтичному секторі та оцінено його наслідки для сталого розвитку галузі. Проаналізовано взаємозв'язок між регуляторними нормами та ціновими стратегіями, а також вивчено багатоаспектну специфіку формування фармацевтичного ринку. Результати дослідження свідчать про складність регуляторних механізмів та їхній значний вплив на розвиток галузі. Завдяки з'ясуванню цих питань були зроблені висновки щодо створення більш ефективної та справедливої регуляторної бази. Дослідження підкреслює важливість регуляторних механізмів у формуванні стратегій ціноутворення та сприянні сталому розвитку фармацевтичної галузі. Практичне значення цієї роботи полягає в наданні інформації політичним діячам, учасникам галузі та працівникам охорони здоров'я про вплив регуляторних заходів на ціноутворення, що в кінцевому підсумку сприятиме розвитку більш стійкого та доступного фармацевтичного сектору.

Ключові слова: нормативно-правове регулювання, фармація, цінова політика, лікарські препарати, сталий розвиток.

The article examines the impact of regulatory mechanisms on pricing in the pharmaceutical sector and assesses its implications for sustainable development within the industry. It analyzes the relationship between regulatory standards and pricing strategies, as well as delves into the multifaceted nature of pharmaceutical market formation. Research into various regulatory systems across different sectors has revealed that they exert differing influences on pricing structures and market competitiveness. Through comprehensive analysis, the pivotal role of regulatory standards in influencing price dynamics has been identified, ranging from price controls to reimbursement policies and patent legislation. It has been noted how regulatory measures can either foster innovation and accessibility or restrain competition and pricing affordability within the pharmaceutical sector. Additionally, the study examines the

consequences of price regulation for market participants, including pharmaceutical companies, medical service providers, and consumers. Compromises between ensuring fair pricing and stimulating innovation have been considered, underscoring the necessity for a balanced regulatory approach that promotes both sustainability and accessibility of medicinal products. The research findings highlight the complexity of regulatory mechanisms and their significant impact on industry development. Through elucidating these issues, conclusions have been drawn regarding the creation of a more effective and equitable regulatory framework. Thus, the study underscores the importance of regulatory mechanisms in shaping pricing strategies and promoting sustainable development in the pharmaceutical sector. By optimizing pricing regulation systems, ensuring access to medicinal products, and employing socio-economic policies, stakeholders can contribute to equal access to healthcare, stimulate innovation, and advance the collective goal of improving healthcare outcomes worldwide. The practical significance of this research lies in providing information to policymakers, industry stakeholders, and healthcare workers about the impact of regulatory measures on pricing, ultimately fostering the development of a more resilient and accessible pharmaceutical sector.

Keywords: regulatory framework, pharmacy, pricing policy, pharmaceuticals, sustainable development.

Постановка проблеми. Фармацевтична індустрія працює в умовах складного регуляторного середовища, що суттєво впливає на цінову політику. Розуміння взаємозв'язку між регуляторними механізмами та ціновими стратегіями має важливе значення для забезпечення сталого розвитку аптечного сектору. Метою цієї роботи є вивчення впливу регуляторного втручання на цінову політику в аптеках та оцінка наслідків для довгострокової стійкості галузі. Шляхом вивчення факторів, що формують цінові рішення в умовах регуляторних обмежень, це дослідження спрямоване на виявлення можливостей для підвищення стійкості та сприяння інноваціям у фармацевтичному секторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ціноутворення у фармацевтичній галузі нерозривно пов'язане з регуляторними механізмами, що відображають складний взаємозв'язок економічних, соціальних та етичних аспектів.

Нормативно-правова база має значний вплив на цінові стратегії, що приймають аптечні заклади. Дослідження Гетало О. В. та ін. [1, с. 63] висвітлили вплив державного регулювання, як контроль за цінами та політика реімбурсації на динаміку цін на ліки. Таке регулювання часто має на меті збалансувати доступність та економічну доцільність для споживачів, водночас забезпечуючи справедливий прибуток для фармацевтичних компаній. Проте ефективність та непередбачувані наслідки таких регуляторних втручань залишаються предметом наукових дискусій.

Конкурентне середовище в аптечній галузі також формує стратегії ціноутворення. У дослідженні Коваль Л. А. [6, с. 134] наголошується на ролі ринкової конкуренції у зниженні цін, особливо в місцях з високою концентрацією аптек. Однак регуляторні бар'єри

для входу на ринок, такі як ліцензійні вимоги та процеси акредитації, можуть обмежувати конкуренцію та завищувати ціни [7, с. 19]. До того ж поява онлайн-аптек та моделей прямого зв'язку зі споживачем вносить нову специфіку до стратегії ціноутворення, що потребує подальшого вивчення.

Розуміння поведінки споживачів є важливим для прогнозування впливу регуляторних механізмів на ціноутворення. У дослідженні Свірського Ю. [9] та Скорука О. [10] висвітлюються вплив таких факторів, як страхове покриття, структура співоплати та вподобання споживачів на чутливість до ціни та рішення про купівлю. Регуляторні втручання, що підвищують прозорість та надають споживачам інформацію про ціни на ліки та альтернативи, можуть зменшити асиметричність інформації та сприяти більш ефективним механізмам ціноутворення.

Постановка завдання. Завдання перед дослідженням полягає в аналізі впливу регуляторних механізмів на практику ціноутворення у фармацевтичному секторі та оцінці наслідків для його сталого розвитку. Це передбачає вивчення регуляторного середовища, що регулює ціноутворення в аптеках, визначення ключових факторів, які формують цінові рішення, та оцінку потенційних можливостей і викликів для сталого розвитку галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цінове регулювання у фармацевтичній галузі є складним і комплексним питанням, що охоплює різні наукові підходи, участь у ньому державних органів та його вплив на доступність лікарських засобів. Розуміння теоретичних аспектів цінового регулювання має важливе значення для підтримання рівноваги між забезпеченням цінової доступності для споживачів та стимулюванням інновацій та інвестицій у фармацевтичному секторі.

Одним із основних способів регулювання цін у фармацевтичній галузі є безпосереднє встановлення вартості урядом. Це може включати встановлення граничних цін, коли за певні ліки встановлюється максимальна плата, щоб запобігти надмірному збагаченню або забезпечити доступність для населення. І навпаки, уряди можуть встановлювати мінімальну вартість, щоб уникнути падіння цін нижче певного обсягу, забезпечуючи таким чином достатній рівень доходів фармацевтичних компаній для підтримки досліджень і розробок.

Інший спосіб полягає в непрямому регулюванні цін, наприклад, через використання політики реімбурсації та формулярних обмежень державними та приватними постачальниками. Політика відшкодування визначає, якою мірою платники, такі як державні програми охорони здоров'я або приватні страхові компанії, покриватимуть вартість рецептурних препаратів. Формулярні обмеження передбачають включення або виключення певних препаратів зі списку затверджених ліків, часто на основі оцінки ефективності, безпечності та економічної доцільності [11, с. 128].

Державні органи відіграють вирішальну роль у регулюванні цін, встановлюючи та застосовуючи регуляторні механізми для управління ціноутворенням у фармацевтичній галузі. До таких органів належать державні установи, відповідальні за регулювання у сфері охорони здоров'я, наприклад, Управління з контролю за якістю харчових продуктів і медикаментів (FDA) у США або Європейське агентство з лікарських засобів (EMA) в Європі. У свою чергу на такі органи, як Міністерства охорони здоров'я або органи з питань ціноутворення можуть поширюватися функції нагляду за політикою ціноутворення та впровадження нормативно-правових актів для забезпечення справедливої практики ціноутворення.

Регуляторні механізми впливають на доступність лікарських засобів суттєво та комплексно. З такого погляду, цінове регулювання спрямоване на запобігання монопольному ціноутворенню, що може обмежити доступ до основних лікарських засобів, особливо для вразливих верств населення. Запроваджуючи контроль за цінами або обговорюючи ціни з фармацевтичними компаніями, органи влади можуть сприяти, щоб ліки залишалися доступними для тих, хто їх потребує.

Утім, надмірне або занадто сильне регулювання цін може також мати непередбачувані

наслідки, що здатні вплинути на доступність лікарських засобів. Так, наприклад, контроль над цінами може перешкоджати інвестиціям у дослідження і розроблення, особливо нових методів лікування або лікування рідкісних захворювань, де вартість висока, а кількість пацієнтів незначна. Такі заходи можуть стримувати інновації та обмежувати розроблення нових ліків, що в кінцевому підсумку вплине на доступ пацієнтів до життєво необхідного лікування [12, с. 17].

До того ж цінове регулювання впливає на рішення фармацевтичних компаній щодо стратегій виходу та виведення на ринок нових препаратів. Там, де ціни значною мірою регулюються, компанії можуть надавати пріоритет запуску препаратів у регіонах із більш сприятливим середовищем ціноутворення, що потенційно може затримати або обмежити доступ до нових методів лікування в регіонах із жорсткішим ціновим контролем.

Формування цін у фармацевтичній галузі залежить від безлічі факторів, що охоплюють широкий спектр: від виробничих витрат і науково-дослідницької діяльності до маркетингових стратегій і патентного законодавства. Правильне усвідомлення цих факторів має велике значення для учасників фармацевтичного сектору, оскільки вони формують цінові рішення і в кінцевому підсумку впливають на доступність та вартість лікарських засобів для споживачів.

Виробничі витрати та дослідницька діяльність створюють основу фармацевтичного ціноутворення. Витрати, що виникають під час розроблення ліків, включаючи дослідження, клінічні випробування та регуляторні дозволи, є значними і часто суттєво впливають на кінцеву ціну ліків. Фармацевтичні компанії мають відшкодувати ці витрати, а також покрити витрати на виробництво, пакування та дистрибуцію. Такі фактори, як складність виробничого процесу, масштаби виробництва та джерела сировини можуть додатково впливати на виробничі витрати і, відповідно, на ціноутворення [2, с. 211].

Маркетингові стратегії, що застосовують фармацевтичні компанії, також відіграють важливу роль у прийнятті рішень щодо ціноутворення. Компанії інвестують значні кошти в маркетинг та рекламну діяльність, щоб підвищити впізнаваність бренду, диференціювати свою продукцію та впливати на поведінку лікарів у разі призначення ліків. Високі маркетингові витрати, включаючи пряму рекламу, можуть сприяти підвищенню цін на

ліки, оскільки компанії прагнуть виправдати свої інвестиції та зберегти частку ринку. До того ж маркетингові стратегії, такі як позиціонування товару, цінові рівні та знижки, можуть змінюватися залежно від ринкової ситуації, конкуренції та вподобань споживачів, що ще більше формує цінові стратегії у фармацевтичній галузі.

Патентне законодавство та захист прав інтелектуальної власності є основними факторами у фармацевтичному ціноутворенні. Патенти надають компаніям ексклюзивні права на виробництво та продаж своєї продукції протягом певного періоду, що дозволяє їм відшкодувати інвестиційні витрати та отримувати прибутки. Протягом захищеного патентом періоду компанії можуть встановлювати ціни на рівні, що максимізує дохід і захоплює частку ринку, не стикаючись із прямою конкуренцією з боку непатентованих альтернативних препаратів. Однак після закінчення терміну дії патенту на ринку зазвичай з'являється конкуренція від генериків, що призводить до зниження цін, оскільки численні виробники випускають нижчі за вартістю версії лікарського засобу [4, с. 23].

Взаємодія між цими факторами створює складну систему ціноутворення у фармацевтичній галузі. Компаніям доводиться шукати баланс між відшкодуванням інвестиційних витрат, підтриманням прибутковості та забезпеченням доступу пацієнтів до ліків за ціною та якістю. Нормативно-правова база, зокрема правила ціноутворення та політика реімбурсації додатково впливає на цінову політику, встановлюючи обмеження на практику ціноутворення та доступ до ринку.

Також на цінові рішення та ринкову ситуацію можуть впливати зовнішні фактори, такі як політика у сфері охорони здоров'я, вподобання платників та економічні умови. Фармацевтичне ціноутворення є об'єктом пильної уваги з боку різних зацікавлених сторін, зокрема урядів, постачальників медичних послуг, страховиків та груп захисту прав споживачів, які часто виступають за прозоре ціноутворення та заходи, спрямовані на зменшення фінансового тягаря для пацієнтів.

Сталий розвиток фармацевтичної галузі є надзвичайно актуальною метою, що вимагає детального врахування різних факторів, включаючи системи цінового регулювання, доступність лікарських засобів та соціально-економічну ситуацію в державі. З розвитком галузі всім учасникам варто співпрацювати для вирішення проблем і використання мож-

ливостей для забезпечення довгострокової стійкості та справедливого доступу до медичної допомоги [8, с. 195].

Оптимізація систем цінового регулювання має важливе значення для сприяння сталому розвитку фармацевтичної галузі. Державні та регуляторні органи можуть впроваджувати прозорі та передбачувані механізми ціноутворення, що збалансовують інтереси фармацевтичних компаній та споживачів. Це може передбачати прийняття підходів до ціноутворення на основі цінності, які враховують терапевтичні переваги та економічну ефективність ліків. Також сприяння конкуренції через схвалення генеричних препаратів та біосимілярів здатне допомогти знизити ціни разом із збереженням стандартів якості. Створення надійних механізмів моніторингу та правозастосування може запобігти зловживанням у ціноутворенні та забезпечити дотримання нормативних вимог [3, с. 87].

Забезпечення доступності лікарських засобів для населення є іншим важливим аспектом сталого розвитку фармацевтичної галузі. Воно потребує подолання бар'єрів, таких як дефіцит, цінова доступність та нерівномірність розвитку інфраструктури охорони здоров'я. Уряди можуть впроваджувати політику стимулювання фармацевтичних компаній до пріоритетного виробництва основних лікарських засобів та усунення прогалин у ланцюгах постачання. Спільні зусилля державного та приватного секторів, включаючи ініціативи з передачі технологій та програми розбудови потенціалу, здатні посилити місцевий виробничий потенціал та зменшити залежність від імпортованих ліків. Сприяння науковим дослідженням і розробкам у сфері занедбаних хвороб і пріоритетів громадського здоров'я може розширити доступ до інноваційних методів лікування для груп населення, які не отримують достатньої кількості послуг.

Соціально-економічна політика відіграє важливу роль у збалансуванні інтересів фармацевтичних компаній та споживачів, сприяючи при цьому сталому розвитку. Розробляючи політику, що впливає на фармацевтичну галузь, урядовці мають враховувати загальний соціально-економічний контекст, включаючи фінансування охорони здоров'я, страховий захист та нерівність у доходах. Інвестиції в інфраструктуру охорони здоров'я, розвиток робочої сили та профілактичні заходи здатні зменшити рівень захворюваності та знизити витрати на охорону здоров'я в довгостроковій перспективі. Водночас сприяння прозорості

та залучення учасників до процесів прийняття рішень може сприяти підвищенню довіри та підзвітності у фармацевтичному секторі [5, с. 23].

Політики, які стимулюють дослідження та розробку нових методів лікування разом із одночасним захистом прав інтелектуальної власності, також можуть стимулювати інновації та сприяти сталому зростанню фармацевтичної галузі. Держава здатна підтримувати державно-приватні партнерства, дослідницькі гранти та податкові пільги для заохочення інвестицій у сфері незадоволених медичних потреб та нових загроз для здоров'я. Створення сприятливого регуляторного середовища, що прискорює схвалення інноваційних методів лікування та гарантує безпеку пацієнтів, має велике значення для просування інновацій разом із збереженням суворої регуляторної дисципліни.

Висновки. Отже, теоретичні аспекти цінового регулювання у фармацевтичній галузі охоплюють цілу низку методів, спрямованих на досягнення балансу між економічною доступністю, інноваціями та доступом до лікарських засобів. Державні органи відіграють ключову роль у впровадженні та забезпеченні дотримання регуляторних механізмів для досягнення цих цілей. Хоча цінове регулювання може допомогти забезпечити доступність ліків для пацієнтів, воно також створює проблеми з погляду стимулювання інновацій та підтримки сталого розвитку фармацевтич-

ного ринку. Пошук правильного балансу між регулюванням та розвитком ринку має важливе значення для забезпечення доступності лікарських засобів та стимулювання інновацій та інвестицій у фармацевтичному секторі.

Фактори, що впливають на ціноутворення у фармації, є різноманітними та багатоаспектними й охоплюють виробничі витрати, науково-дослідницьку діяльність, маркетингові стратегії та патентне законодавство. Взаємодія цих факторів формує цінові рішення та ринкову ситуацію, що в кінцевому підсумку впливає на наявність лікарських засобів, їхню економічну доступність та стійкість фармацевтичної галузі. Зважаючи на те, що учасники ринку намагаються подолати цей комплексний процес, збалансування інтересів інновацій, прибутковості та добробуту пацієнтів залишаються критично важливими завданнями на фармацевтичному ринку, що розвивається.

Сталий розвиток фармацевтичної галузі вимагає комплексного та спільного підходу до вирішення проблем ціноутворення, розширення доступу до лікарських засобів та узгодження соціально-економічної політики з інтересами стейкхолдерів. Оптимізуючи системи цінового регулювання, забезпечуючи доступність лікарських засобів та використовуючи соціально-економічну політику, партнери можуть сприяти рівному доступу до охорони здоров'я, стимулювати інновації та просувати колективну мету – покращення результатів охорони здоров'я у світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гетало О. В., Кратенко А. О. Аналіз соціально-економічного стану системи реімбурсації вартості лікарських засобів за кордоном. *Логос. Мистецтво наукової думки*. 2019. № 2. С. 62–63.
2. Гончар В. Маркетингова підсистема механізму регулювання фармацевтичного ринку. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 4. С. 206–214. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-6-28>
3. Деренська Я. Аналіз світових тенденцій в управлінні ризиками фармацевтичної галузі. *Mechanism of an economic regulation*. 2022. № 3-4 (97-98). С. 83–89. DOI: <https://doi.org/10.32782/mer.2022.97-98.15>
4. Дзюба Т. Аналіз регуляторної бази танормативно-правового середовища фармацевтичної галузі. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2023. № 1. С. 20–25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-1-3>
5. Дзюба Т. В. Роль державного управління у формуванні конкурентоспроможного середовища для фармацевтичних підприємств. *Ефективність державного управління*. 2023. № 74 (75). С. 21–25. DOI: <https://doi.org/10.36930/507403>
6. Коваль Л. А., Жовнович Р. І., Романчук С. А. Реклама та її інноваційний розвиток з позицій маркетингового менеджменту. *Центральноукраїнський науковий вісник. Серія: Економічні науки*. 2022. № 8 (41). С. 129–139. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2022.8\(41\).129-139](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2022.8(41).129-139)
7. Кривда О. В. Методика визначення ефективності політики ціноутворення в фармацевтичній промисловості. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2020. № 8 (88). С. 16–21.
8. Кузьминчук Н. В., Куценко Т. М., Коваль В. В., Бондарь В. А. Маркетинг лікарських препаратів у контексті державного регулювання фармацевтичного ринку. *Центральноукраїнський науковий вісник. Серія: Економічні науки*. 2020. № 5 (38). С. 190–196. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2020.5\(38\).190-196](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2020.5(38).190-196)

9. Мороз С. В., Мейш А. В., Вовкотруб К. В. Наслідки державного регулювання цін. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2021. № 5 (2). С. 114–120. DOI: 10.31891/2307-5740-2021-298-5(2)-18
10. Пачева Н. Особливості організації маркетингового менеджменту на фармацевтичних підприємствах. *Економічні горизонти*. 2023. № 1 (23). С. 133–141.
11. Шолойко Н. Досвід фахової підготовки фармацевтів США до організаційно-управлінської діяльності в галузі. *Ukrainian professional education*. 2022. № 11. С. 124–133. DOI: <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2022.11.275573>
12. Шуба М. В., Юріна К. Ю. Процеси злиття та поглинання у фармацевтичному секторі Індії. *Бізнес Інформ*. 2019. № 8. С. 15–19.

REFERENCES:

1. Hetalo O. V., & Kratenko A. O. (2019) Analiz sotsial'no-ekonomichnoho stanu systemy reimbursatsiyi vartosti likars'kykh zasobiv za kordonom [Analysis of the socio-economic status of the cost reimbursement system for pharmaceuticals abroad]. *LoHos. Mystetstvo naukovoï dumky*, no. 2, pp. 62–63. (in Ukrainian)
2. Honchar V. (2022) Marketynhova pidsystema mekhanizmu rehulyuvannya farmatsevychnoho rynku [Marketing subsystem of the mechanism for regulating the pharmaceutical market]. *Modeling the development of the economic systems*, no. 4, pp. 206–214. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-6-28> (in Ukrainian)
3. Derens'ka Ya. (2022) Analiz svitovykh tendentsii v upravlinni rizykami farmatsevychnoi haluzi [Analysis of global trends in risk management in the pharmaceutical industry]. *Mechanism of an economic regulation*, no. 3-4 (97-98), pp. 83–89. DOI: <https://doi.org/10.32782/mer.2022.97-98.15> (in Ukrainian)
4. Dziuba T. (2023) Analiz rehuliatornoï bazy ta normatyvno-pravovoho seredovyscha farmatsevychnoi haluzi [Analysis of the regulatory framework and legal environment of the pharmaceutical industry]. *Publichne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannya*, no. 1, pp. 20–25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-1-3> (in Ukrainian)
5. Dziuba T. V. (2023) Rol' derzhavnoho upravlinnia u formuvanni konkurentospromozhnogo seredovyscha dlia farmatsevychnykh pidpriemstv [The role of state governance in forming a competitive environment for pharmaceutical enterprises]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, no. 74 (75), pp. 21–25. DOI: <https://doi.org/10.36930/507403> (in Ukrainian)
6. Koval L. A., Zhovnovach R. I., & Romanchuk S. A. (2022). Reklama ta yii innovatsiyni rozvytok z pozytsii marketynhovoho menedzhmentu [Advertising and its innovative development from the perspective of marketing management]. *Tsentralkoukrainskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomichni nauky*, no. 8 (41), pp. 129–139. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2022.8\(41\).129-139](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2022.8(41).129-139) (in Ukrainian)
7. Kryvda O. V. (2020) Metodyka vyznachennia efektyvnosti polityky tsinoutvorennia v farmatsevychnii promyslovosti [Methodology for determining the effectiveness of pricing policy in the pharmaceutical industry]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka"*, no. 8 (88), pp. 16–21. (in Ukrainian)
8. Kuzminchuk N. V., Kutsenko T. M., Koval V. V., & Bondar V. A. (2020). Marketynh likarskykh preparativ u konteksti derzhavnoho rehuliuвання farmatsevychnoho rynku [Marketing of pharmaceuticals in the context of state regulation of the pharmaceutical market]. *Tsentralkoukrainskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomichni nauky*, no. 5 (38), pp. 190–196. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2020.5\(38\).190-196](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2020.5(38).190-196) (in Ukrainian)
9. Moroz S. V., Meish A. V., & Vovkotrub K. V. (2021) Naslidky derzhavnoho rehuliuвання tsin [Consequences of state price regulation]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, no. 5 (2), pp. 114–120. DOI: 10.31891/2307-5740-2021-298-5(2)-18 (in Ukrainian)
10. Pacheva N. (2023) Osoblyvosti orhanizatsii marketynhovoho menedzhmentu na farmatsevychnykh pidpriemstvakh [Features of organizing marketing management in pharmaceutical enterprises]. *Ekonomichni horizonty*, no. 1 (23), pp. 133–141. (in Ukrainian)
11. Sholoyko N. (2022) Dosvid fakhovoi pidhotovky farmatsevtiv SShA do orhanizatsiino-upravlinskoï diialnosti v haluzi [Experience of professional training of pharmacists in the USA for organizational and managerial activities in the field]. *Ukrainian professional education*, no. 11, pp. 124–133. DOI: <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2022.11.275573> (in Ukrainian)
12. Shuba M. V., & Yurina K. Y. (2019). Protsesy zlyttia ta pohlynannia u farmatsevychnomu sektori Indii [Merger and acquisition processes in the pharmaceutical sector of India]. *Biznes Inform*, no. 8, pp. 15–19. (in Ukrainian)